

Co by měl žák umět na konci 2. období (4.+5. ročník)- východiska RVP pro ZV:

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím Dramatické výchovy, zařazené v RVP ZV jako doplňující vzdělávací obor.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

-samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření

-získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období žák

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je

-volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma

- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů

-při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Konkretizace výstupů: Žák vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je

- o Charakterizuje svými slovy postavu, věc a situaci podle přečtené ukázky
- o Hodnotí celkovou náladu textu (humorné, vážné, smutné, napínavé)
- o Diskutuje na dané téma, které se v ukázce řeší, interpretuje výsledné sdělení textu
- o Zaznamenává vztah mezi použitými prostředky textu a dojmem, který text působí
- o Vybírá si četbu dle vlastní úvahy

V rámci tohoto výstupu posilujeme kompetence komunikativní-formulace svých názorů a naslouchání názorů druhých a kompetence sociální a personální- zapojení do debaty, obhájení vlastního stanoviska, sebe reprezentace.

⇒ Žák volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma

- o Reprodukuje text (přednáší z paměti, vypráví obsah svými vlastními slovy)
- o Tvořivá práce s textem, dramatizuje jej, doplňuje, přetváří podle zadání, rozvíjí v míře odpovídající věku a osvojeným dovednostem
- o Vystihuje základní prvky obsahu textu a kreslí ilustraci
- o Tvoří vlastní kratší texty podle vzoru nebo zadání
- o Prohlubuje své znalosti základních literárních žánrů (pohádka, říkanka, báseň...)

Tento výstup je jedním z prioritních výstupů základního vzdělávání = jeho osvojení je pilířem k dovednosti učit se a prezentovat své znalosti a názory. Žáci zpracovávají, vytvářejí, přetvářejí na základě konkrétních požadavků. Podpora klíčových kompetencí komunikativních a k řešení problémů. Je zde také přímá cesta k nabytí kompetencí k učení.

⇒ Žák rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů

- o Postupně se seznamuje s různými žánry, druhy a útvary dětské literatury (pohádka, pověst, hádanka, říkanka, komiks, lyrika, epika...) a odlišuje je od útvarů stylu prostě sdělovacího nebo řečnického
- o Snaží se vnímat jazykové prostředky a estetickou hodnotu textu
- o Seznamuje se s autory i ilustrátory dětských knih.

Rozborem a zpracováním konkrétních textů docházejí žáci k určení žánru, dovednosti měnit vlastnosti textu tak, aby jeho žánrový charakter a jeho vyznění proměnili. Při této práci vyhledávají informace, třídí je podle zadaných kritérií a navíc ihned aplikují a přetvářejí.

Jednoznačně se posiluje kompetence k řešení problémů. Žáky učíme poznávat působení různých jazykových prostředků- rozvíjíme komunikativní klíčové kompetence. Osvojováním pojmů literární teorie – poezie= báseň, verš, rým, strofa, přednes/ próza= povídka, pohádka, vypravování a především jejich použití při popisu literárních textů vedeme děti k práci s používanými termíny- uvádějí věci do souvislostí, samostatně pozorují, výsledky porovnávají a vyvozují závěry- budují si tak kompetenci k učení.

⇒ **Žák při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy**

o Zná a využívá základní literární pojmy a výrazy popisu básnické skladby, včetně dramatických útvarů: verš, rým, sloka, přirovnání, přísloví, úsloví, obrazné pojmenování, divadelní hra, dramatizace, inscenace, role.

o Zná a využívá základní pojmy a výrazy popisující žánry a útvary umělecké literatury- báseň, próza, bajka, pověst, píseň

o Totéž činí s pojmy a výrazy zachycující oblast tvorby pro děti: sci-fi, fantasy, dobrodružná literatura.

o Seznámení s běžně používanými pojmy a výrazy literárně teoretické analýzy textu: struktura, kompozice, zápletka, postava, vypravěč

Podpora klíčové kompetence k učení- děti zde operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádějí věci do souvislostí, propojují do širších celků a na základě tohoto si vytvářejí komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy. Je zde podpora klíčové kompetence komunikativní- děti rozumějí různým typům textů a záznamů, přemýšlejí o nich, reagují na ně a tvořivě dále využívají k aktivnímu zapojení do společenského dění.

Učivo

-poslech literárních textů

-zážitkové čtení a naslouchání

-tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod

- základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

Co by měl žák umět na konci 4. a 5. ročníku:

- číst plynule a správně; - prokázat, že textu porozuměl; - využívat poznatků z četby v dalších školních činnostech; - vyjádřit své pocity z četby, z poslechu pořadu, z divadelních či televizních představení; - vyhledávat informace v učebnicích, dětských encyklopediích;-

všímat si rozdílů zpracování textu krásné literatury a literatury uměleckonaučné; - rozumět literárním pojmům (přirovnání, zosobnění, bajka, dramatizace, próza, poezie, encyklopedie) při praktické činnosti

Výstupy 4. ročník : • číst plynule a správně; • prokázat, že textu porozuměl; • využívat poznatků z četby v dalších školních činnostech; • vyjádřit své pocity z četby, z poslechu pořadu, z divadelních či televizních představení; • vyhledávat informace v učebnicích, dětských encyklopediích; • všítmat si rozdílů zpracování textu krásné literatury a literatury uměleckonaučné; • rozumět literárním pojmům (přirovnání, zosobnění, bajka, dramatizace, próza, poezie, encyklopedie) při praktické činnosti –

-- docvičuje plynulost a techniku čtení volně reprodukuje text podle svých schopností , přednáší vhodné literární texty z paměti , snaží se vyjádřit a zaznamenat své dojmy z četby anebo poslechu literárního díla, samostatně nebo v kolektivu spolužáků se pokouší o dramatizaci textu seznamuje se se základními pojmy literární teorie: pohádka, hádanka, říkanka, báseň spisovatel, kniha, ilustrátor, čtenář, divadlo, film, herec, režisér, verš, rým, přirovnání

Výstupy 5. ročník • hovořit souvisle o přečteném textu, vyjádřit své názory a pocity; • odlišit vyprávění literárního od faktického; • vyhledávat informace ve slovnících a dalších různých textech; • orientovat se v nabídce dětské literatury; • využívat pro vlastní četbu školní a místní knihovnu; • zaznamenávat si vlastní myšlenky

--vyjádří své dojmy z četby, zaznamená je a seznamuje s nimi ostatní žáky pomocí referátu o knize tvoří vlastní literární text na dané téma,

verše, rýmy rozlišuje různé typy uměleckých i neuměleckých textů, seznamuje se s dalšími základními pojmy literární teorie: komedie, tragédie, drama, bajka, povídka, báje, pověst, cestopis, humor v literatuře (situační a slovní), řeč autora a řeč postav, čas a prostředí děje, s pomocí tyto pojmy používá při jednoduchém rozboru literárního díla